

PSYCHOLOGIE U NÁS A V ZAHRANIČÍ

PhDr. LUDEK KUBIČKA, CSc., ŠEDESÁTNIKEM

Významný český psycholog L. Kubička vstoupil dne 5. září 1984 do sedmé dekády svého života. Je to vhodná příležitost k přehlednutí jeho dosavadní práce, užitečné pro obor i pro společnost.

V odborném vývoji jubilanta lze rozlišit tři období. První začíná v době jeho vysokoškolského studia na Karlově univerzitě, kdy současně absolvoval čtyřměsíční kurs vývojové psychologie v Ženevě. V roce 1951 obhájil disertační práci na téma „Logické chápání vztahů u předškolního dítěte“. Hluboké znalosti dětské psychologie pak uplatňoval 14 let v klinické praxi, posléze jako vedoucí psycholog dětské psychiatrické ambulance Fakultní polikliniky v Praze. L. Kubička spojoval od počátku rutinní činnost s vědeckovýzkumnou prací a věnoval se též intenzivně osvětové činnosti v oblasti péče o duševní zdraví dětí a mladistvých. Jeho knižní publikace z té doby, zejména „Psychologie školního dítěte a jeho výchova v rodině“ a „Rodina a duševní zdraví dítěte“, neztratily dodnes na aktuálnosti.

Druhé období započalo jeho nástupem do Výzkumného ústavu psychiatrického v r. 1963. Zde se mohl plně věnovat vědeckovýzkumné práci a využít svého nadání a důkladných znalostí psychologické metodologie. V návaznosti na dřívější orientaci na problematiku socializace dítěte, rodinné vztahy a klinickou aplikaci poznatků a metod sociální psychologie, se zapojil L. Kubička do týmu řešícího problematiku neuroz. Byl odpovědným řešitelem dílčího úkolu SPZV, který se týkal poruch sociální adaptace u neurotických osob. Výsledky tohoto výzkumu byly při oponentním řízení hodnoceny jako prioritní v mezinárodním měřítku.

Skutečně světový ohlas však mají Kubičkovy psychologické studie v oboru alkoholologie. Toto třetí období zahájil L. Kubička v roce 1969, kdy se stal hlavním řešitelem mezinárodního výzkumného projektu, jehož cílem byla analýza účinků terapie alkoholiků v systému vypracovaném doc. Skálou. Vedle získaných poznatků mají Kubičkovy alkoholologické studie také význam didaktický. Mohou sloužit jako vzor úsilí o exaktní studium mnohočetně podmíněných jevů dynamické povahy, protože L. Kubička zvládl psychologickou metodologii nejenom teoreticky, ale dovede ji i tvořivě aplikovat.

L. Kubička publikoval přes 50 vědeckých prací založených vesměs na vlastních výzkumech a s významnými klinickými aplikacemi. K jeho zásluhám je nutno přičíst i podíl na rozvíjení diagnostických metod, zejména jeho práce na standardizaci české verze Wechslerova souboru pro děti, a jeho účast na tvorbě učebnic a na vzdělávání a výchově mladých psychologů. Těm ho lze doporučit jako vzor nejen pro jeho pracovitost a vědeckou poctivost, ale i pro obecně lidské kvality. J. Srnec

SEMINÁR RIEŠITELOV VÝSKUMNEJ ÚLOHY PROCESY MOTIVÁCIE A REGULÁCIE V ROZVOJI OSOBNOSTI ŽIAKA SOCIALISTICKEJ ŠKOLY

V dňoch 27. a 28. októbra 1983 sa na Štrbskom plese vo Vysokých Tatrách uskutočnil odborno-koordináčny seminár riešiteľov hlavnej úlohy rezortného výskumu MŠ ČSR a MŠ SSR RŠ-II-02 „Procesy motivácie a regulácie v rozvoji osobnosti žiaka socialistickej školy“. Koordináčnym pracoviskom je Katedra psychológie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Koordinátorom hlavnej úlohy je J. Hvozdič. Cieľom seminára bolo zhodnotiť stav riešenia úlohy, zhodnotiť jej plnenie podľa harmonogramu v úvodnom projekte. Na seminári sa okrem koordináčnej funkcie venovala osobitná pozornosť priebežným oponentúram jednot-

livých čiastkových úloh, ktorých stav riešenia bol prezentovaný priebežnými správami ich koordinátorov. Okrem týchto správ boli za každú čiastkovú úlohu prednesené riešiteľmi tematických úloh 1 až 2 referáty.

Zámerom hlavnej úlohy je prispieť k zefektívneniu rozvoja osobnosti žiaka, vyučovania, výchovy a učenia sa formou zvýšenia motivácie a regulácie osobnosti a osobnosťou žiaka, a to nielen v poznávacích funkciách, ale aj v ostatných oblastiach osobnosti.

Výskum tak koncipuje dva základné ciele:

a) Identifikovať relevantné motivačné a regulačné činitele z hľadiska rozvoja osobnosti žiaka, cieľov školy, výchovy a vzdelávania v intenciách celospoločenských cieľov.

b) Hľadať, tvoriť, overovať metódy, prostriedky, formy na zvýšenie motivácie,